

Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011

2011 mccc 4

RHAN 4

NEWIDIADAU MEWN TREFNIADAU GWEITHREDIAETH

PENNOD 1

MABWYSIADU FFURF WAHANOL AR WEITHREDIAETH

Darpariaethau cyffredinol

37 Y pŵer i fabwysiadu ffurf wahanol ar weithrediaeth

- (1) Caiff awdurdod lleol sy'n gweithredu trefniadau gweithrediaeth—
 - (a) amrywio trefniadau neu osod trefniadau yn lle'r rhai presennol fel bod ei drefniadau gweithrediaeth yn darparu ar gyfer ffurf wahanol ar weithrediaeth, a
 - (b) os yw'n gwneud amrywiad o'r fath i'r trefniadau, caiff amrywio'r trefniadau mewn ffyrdd eraill (os bydd rhai) sy'n briodol yn ei dyb ef.
- (2) Mae'r pwerau a roddir gan is-adran (1) yn arferadwy'n unol â darpariaethau canlynol y Bennod hon.
- (3) Ni chaiff awdurdod lleol ddefnyddio'r pŵer a roddir gan is-adran (1)(a) i amrywio ei drefniadau gweithrediaeth neu i roi trefniadau yn eu lle fwy nag unwaith mewn unrhyw gylch etholiadol.
- (4) At y diben hwnnw, bernir bod awdurdod lleol yn defnyddio'r pŵer a roddir gan is-adran (1)(a) ar yr adeg pan fo'r awdurdod yn pasio penderfyniad o dan adran 38.
- (5) Yn yr adran hon, ystyr “cylch etholiadol”, mewn perthynas ag awdurdod lleol, yw pob cyfnod—
 - (a) sy'n dechrau gydag etholiadau cyffredin i'r awdurdod, a

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 10/07/2011.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, RHAN 4. (See end of Document for details)

(b) sy'n dod i ben gyda'r etholiadau cyffredin nesaf i'r awdurdod.

(6) I gael y diffiniad o “ffurf ar weithrediaeth”, gweler adran 53.

Gwybodaeth Cychwyn

II A. 37 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

38 Y cynigion ar gyfer mabwysiadu ffurf wahanol ar weithrediaeth

- (1) Rhaid i'r awdurdod lleol lunio cynigion i amrywio ei drefniadau gweithrediaeth neu i roi trefniadau yn eu lle, a'u cymeradwyo drwy benderfyniad (os bwriedir defnyddio'r pwerau a roddir gan adran 37).
- (2) Wrth lunio'r cynigion, rhaid i'r awdurdod lleol ystyried i ba raddau y bydd y cynigion yn debygol, os rhoddir hwy ar waith, o gynorthwyo i sicrhau gwelliant parhaus yn y ffordd y mae swyddogaethau'r awdurdod yn cael eu harfer, gan roi sylw i gyfuniad o ddarbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd.
- (3) Rhaid i'r awdurdod lleol anfon at Weinidogion Cymru—
 - (a) copi o'r cynigion a gymeradwywyd ganddo, a
 - (b) (gyda'r copi o'r cynigion) ddatganiad sy'n disgrifio'r rhesymau pam bod yr awdurdod o'r farn y byddai ei gynigion yn debygol, pe byddent yn cael eu rhoi ar waith, o sicrhau bod penderfyniadau'r awdurdod yn cael eu gwneud mewn ffordd effeithlon, dryloyw ac atebol.
- (4) Rhaid i Weinidogion Cymru benderfynu ai i gymeradwyo'r cynigion ai peidio.
- (5) Rhaid i Weinidogion Cymru hysbysu'r awdurdod lleol yn ysgrifenedig am eu penderfyniad.
- (6) Os yw Gweinidogion Cymru'n rhoi hysbysiad am benderfyniad i beidio â chymeradwyo'r cynigion, rhaid i'r awdurdod lleol beidio â chymryd unrhyw gamau pellach i roi'r cynigion ar waith ar ôl i'r hysbysiad gael ei roi.

Gwybodaeth Cychwyn

II A. 38 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

39 Cynnwys y cynigion

Rhaid i gynigion awdurdod lleol gynnwys pob un o'r canlynol—

- (a) datganiad ynghylch i ba raddau y mae'r weithrediaeth i fod yn gyfrifol am swyddogaethau a bennir mewn rheoliadau o dan adran 13(3)(b) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 o dan y trefniadau gweithrediaeth arfaethedig,
- (b) amserlen mewn cysylltiad â rhoi'r cynigion ar waith, ac
- (c) manylion am unrhyw drefniadau trosiannol sy'n angenrheidiol ar gyfer rhoi'r cynigion ar waith.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 10/07/2011.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, RHAN 4. (See end of Document for details)

Gwybodaeth Cychwyn

I3 A. 39 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

40 Refferenda

- (1) Rhaid i'r cynigion ddarparu bod newid mewn trefniadau gweithrediaeth yn ddarostyngedig i'w gymeradwyo mewn refferendwm os yw'r newid mewn trefniadau gweithrediaeth yn un y mae'n ofynnol ei gymeradwyo mewn refferendwm.
- (2) Ond, mewn unrhyw achos arall, ni chaiff y cynigion ddarparu bod newid mewn trefniadau gweithrediaeth yn ddarostyngedig i'w gymeradwyo mewn refferendwm.
- (3) Am ddarpariaeth ynghylch refferenda o dan yr adran hon, gweler adran 45 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000.

Gwybodaeth Cychwyn

I4 A. 40 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

41 Yr amserlen ar gyfer rhoi'r cynigion ar waith: dim refferendwm

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys i gynigion awdurdod lleol os nad yw newid mewn trefniadau gweithrediaeth yn ddarostyngedig i'w gymeradwyo mewn refferendwm.
- (2) Rhaid i'r amserlen mewn cysylltiad â rhoi'r cynigion ar waith fod yn un sy'n sicrhau bod yr awdurdod lleol yn gwneud y newid mewn trefniadau gweithrediaeth heb fod yn hwyrach na diwedd y cyfnod o chwe mis sy'n dechrau ar y diwrnod y bydd yr awdurdod lleol yn anfon y copi o'r cynigion at Weinidogion Cymru.

Gwybodaeth Cychwyn

I5 A. 41 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

42 Yr amserlen ar gyfer rhoi'r cynigion ar waith: refferendwm

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys i gynigion awdurdod lleol os yw'r ffurf arfaethedig ar weithrediaeth yn ddarostyngedig i'w chymeradwyo mewn refferendwm.
- (2) Rhaid i'r amserlen mewn cysylltiad â rhoi'r cynigion ar waith gydymffurfio ag is-adrannau (3) a (4).
- (3) Rhaid i'r amserlen fod yn un sy'n sicrhau y bydd yr awdurdod lleol yn cynnal y refferendwm o fewn y cyfnod—
 - (a) sy'n dechrau ddeufis, a
 - (b) sy'n dod i ben chwe misar ôl y diwrnod y bydd yr awdurdod lleol yn anfon y copi o'r cynigion at Weinidogion Cymru.
- (4) Rhaid i'r amserlen fod yn un sy'n sicrhau y bydd yr awdurdod lleol, os canlyniad y refferendwm yw cymeradwyo newid mewn trefniadau gweithrediaeth, yn gwneud y

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 10/07/2011.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, RHAN 4. (See end of Document for details)

newid hwnnw cyn pen cyfnod o chwe mis sy'n dechrau ar y diwrnod y cynhelir y refferendwm.

Gwybodaeth Cychwyn

I6 A. 42 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

43 Cyhoeddusrwydd i'r cynigion

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys i awdurdod lleol sydd wedi cymeradwyo cynigion drwy benderfyniad.
- (2) Rhaid i'r awdurdod lleol sicrhau bod copïau o ddogfen sy'n nodi darpariaethau'r trefniadau gweithrediaeth arfaethedig ar gael yn ei brif swyddfa i'w harchwilio gan y cyhoedd ar bob adeg resymol.
- (3) Rhaid i'r awdurdod lleol gyhoeddi hysbysiad—
 - (a) sy'n datgan bod yr awdurdod lleol wedi penderfynu gweithredu'r trefniadau gweithrediaeth arfaethedig,
 - (b) os yw'r ffurf arfaethedig ar weithrediaeth yn ddarostyngedig i'w chymeradwyo mewn refferendwm, sy'n datgan—
 - (i) ei bod yn ddarostyngedig i'r gymeradwyaeth honno, a
 - (ii) dyddiad y refferendwm,
 - (c) sy'n datgan y dyddiad y mae'r awdurdod lleol yn bwriadu dechrau gweithredu'r trefniadau hynny,
 - (d) sy'n disgrifio prif nodweddion y trefniadau hynny,
 - (e) sy'n datgan bod copïau o ddogfen sy'n nodi darpariaethau'r trefniadau hynny ar gael ym mhrif swyddfa'r awdurdod lleol i'w harchwilio gan y cyhoedd ar yr adegau a bennir yn yr hysbysiad, ac
 - (f) sy'n rhoi cyfeiriad prif swyddfa'r awdurdod lleol.
- (4) Rhaid i'r awdurdod lleol gydymffurfio ag is-adrannau (2) a (3) cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl iddo basio'r penderfyniad yn cymeradwyo'r cynigion.

Gwybodaeth Cychwyn

I7 A. 43 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

44 Rhoi'r cynigion ar waith

- (1) Rhaid i awdurdod lleol roi ei gynigion ar waith yn unol â'r amserlen sydd wedi ei chynnwys yn y cynigion.
- (2) Ond o ran newid mewn trefniadau gweithrediaeth—
 - (a) os yw'n ddarostyngedig i'w gymeradwyo mewn refferendwm, a
 - (b) os nad yw'n cael ei gymeradwyo yn y refferendwm,
 ni chaniateir i'r awdurdod lleol roi'r newid ar waith.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 10/07/2011.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, RHAN 4. (See end of Document for details)

Gwybodaeth Cychwyn

I8 A. 44 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

45 Camau gweithredu os yw'r newid yn cael ei wrthod mewn refferendwm

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys i awdurdod lleol—
 - (a) os yw'r newid mewn trefniadau gweithrediaeth yn ddarostyngedig i'w gymeradwyo mewn refferendwm, a
 - (b) os nad yw'r newid mewn trefniadau gweithrediaeth yn cael ei gymeradwyo yn y refferendwm.
- (2) Rhaid i'r awdurdod lleol gyhoeddi hysbysiad—
 - (a) sy'n crynhoi cynigion yr awdurdod lleol a oedd yn destun y refferendwm,
 - (b) sy'n datgan bod refferendwm ar gynigion yr awdurdod lleol wedi gwrthod y cynigion hynny, ac
 - (c) sy'n datgan y bydd yr awdurdod lleol yn parhau i weithredu'r ffurf ar weithrediaeth y darperir ar ei chyfer gan ei drefniadau gweithrediaeth presennol.
- (3) Rhaid i'r awdurdod lleol gydymffurfio ag is-adran (2) cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl y refferendwm.

Gwybodaeth Cychwyn

I9 A. 45 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

Dehongli

46 Newid mewn trefniadau gweithrediaeth y mae'n ofynnol ei gymeradwyo mewn refferendwm.

At ddibenion y Bennod hon, bydd yn ofynnol cymeradwyo newid mewn trefniadau gweithrediaeth mewn refferendwm os gweithrediaeth maer a chabinet yw—

- (a) ffurf bresennol y weithrediaeth, neu
- (b) ffurf arfaethedig y weithrediaeth.

Gwybodaeth Cychwyn

I10 A. 46 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

47 Dehongli

Yn y Bennod hon—

- ystyr “cynigion” (“*proposals*”) yw cynigion o dan adran 38;
- ystyr “ffurf arfaethedig ar weithrediaeth” (“*proposed form of executive*”) yw'r ffurf ar weithrediaeth y mae awdurdod lleol, yn ei gynigion, yn arfaethu dechrau ei gweithredu;

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 10/07/2011.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, RHAN 4. (See end of Document for details)

ystyr “ffurf bresennol ar weithrediaeth” (“*existing form of executive*”) yw'r ffurf ar weithrediaeth sy'n cael ei gweithredu gan awdurdod lleol sy'n gwneud cynigion;

ystyr “newid mewn trefniadau gweithrediaeth” (“*change of executive arrangements*”) yw'r newid mewn trefniadau gweithrediaeth a gynigir yn y cynigion.

Gwybodaeth Cychwyn

I11 A. 47 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

PENNOD 2

AMRYWIADAU ERAILL AR DREFNIADAU GWEITHREDIAETH PRESENNOL

48 Y pŵer i amrywio'r ffurf bresennol ar weithrediaeth

- (1) Caiff awdurdod lleol sy'n gweithredu trefniadau gweithrediaeth amrywio'r trefniadau fel eu bod—
 - (a) yn wahanol i'r trefniadau presennol ar unrhyw agwedd, ond
 - (b) yn dal i ddarparu ar gyfer yr un ffurf ar weithrediaeth.
- (2) Mae'r pŵer a roddir gan is-adran (1) yn arferadwy yn unol â'r darpariaethau a ganlyn yn y Bennod hon.
- (3) Am y diffiniad o “ffurf ar weithrediaeth”, gweler adran 53.

Gwybodaeth Cychwyn

I12 A. 48 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

49 Y cynigion ar gyfer amrywio'r ffurf ar weithrediaeth

- (1) Rhaid i'r awdurdod lleol lunio cynigion i amrywio ei drefniadau gweithrediaeth, a'u cymeradwyo drwy benderfyniad (os bwriedir defnyddio'r pwerau a roddir gan adran 48).
- (2) Ond, os yw'r awdurdod lleol yn gweithredu gweithrediaeth maer a chabinet, ni chaiff yr awdurdod lleol gymeradwyo cynigion i amrywio ei drefniadau gweithrediaeth onid yw'r maer etholedig wedi rhoi cydsyniad ysgrifenedig i'r newid arfaethedig.

Gwybodaeth Cychwyn

I13 A. 49 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

50 Cynnwys y cynigion

- Rhaid i gynigion awdurdod lleol gynnwys pob un o'r canlynol—
- (a) amserlen mewn cysylltiad â rhoi'r cynigion ar waith, a

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 10/07/2011.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, RHAN 4. (See end of Document for details)

- (b) manylion unrhyw drefniadau trosiannol sy'n angenrheidiol er mwyn rhoi'r cynigion ar waith.

Gwybodaeth Cychwyn

I14 A. 50 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

51 Rhoi'r cynigion ar waith

Rhaid i awdurdod lleol roi ei gynigion ar waith yn unol â'r amserlen sydd wedi ei chynnwys yn y cynigion.

Gwybodaeth Cychwyn

I15 A. 51 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

PENNOD 3

ATODOL

52 Y pwerau sy'n caniatáu amrywio pwerau gweithrediaeth

Ni chaniateir i awdurdod lleol sy'n gweithredu trefniadau gweithrediaeth amrywio'r trefniadau hynny neu roi trefniadau yn lle'r trefniadau hynny ac eithrio fel a ddarperir yn—

- (a) Pennod 1 neu 2 o'r Rhan hon, neu
(b) rheoliadau o dan adran 34, 35 neu 36 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000.

Gwybodaeth Cychwyn

I16 A. 52 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

53 Ffurfiâu ar weithrediaeth

At ddibenion y Rhan hon, mae pob un o'r canlynol yn ffurf ar weithrediaeth—

- (a) gweithrediaeth arweinydd a chabinet (Cymru);
(b) gweithrediaeth maer a chabinet.

Gwybodaeth Cychwyn

I17 A. 53 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

54 Darpariaeth ganlyniadol etc

- (1) Diwygir Deddf Llywodraeth Leol 2000 fel a ganlyn.
(2) Hepgorer adran 30 (gweithredu gwahanol drefniadau gweithrediaeth).

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 10/07/2011.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, RHAN 4. (See end of Document for details)

(3) O flaen adran 33A mewnosoder—

“33ZA Wales: changing governance arrangements

For provision about changing the governance arrangements of local authorities in Wales, see Part 4 of the Local Government (Wales) Measure 2011.”.

(4) Yn adran 45 (darpariaethau mewn cysylltiad â refferenda), yn is-adran (9), ar ôl “this Part” mewnosoder “or under section 40 of the Local Government (Wales) Measure 2011”.

Gwybodaeth Cychwyn

I18 A. 54 mewn grym ar 10.7.2011, gweler [a. 178\(2\)\(a\)](#)

Statws

Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 10/07/2011.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, RHAN 4.